

καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Α. Ἀδαμαντίου γραφεῖσα κατὰ παραγγελίαν τοῦ Συλλόγου Ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει πλήρες βοήθημα περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν μακρὰν περιόδον τοῦ Μεσαίωνα ἢ μελέτη γενικὴ περὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου καὶ τῆς τέχνης τῶν περιλάμπρων μνημείων τῆς, ἡ ἐργασία τοῦ κ. Ἀδαμαντίου εἶνε νέα καὶ πρωτότυπος δίδουσα ἐν μικρογραφίᾳ πιστῇ τὴν εἰκόνα τῆς ἱστορικῆς πόλεως, ἣτις εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν Βυζαντινὴ πόλις διατηρήσασα ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας ὅλην τὴν Μεσαιωνικὴν φυσιογνωμίαν. Ἐκτὸς τῆς ἱστορικῆς ἀξίας, ἡ μελέτη ἀποβαίνει καὶ ὁδηγὸς πολέμιμος διὰ τὸν ἐπισκέπτην τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης.

Εἰς τὰ «Μακεδονικὰ ἱπομνημονεύματα» ἡ κυρία Μελπομένη Αὐγερινοῦ, τὸ γένος Βαλοαμῆκη συνεκέντρωσε τὰς ἐντυπώσεις τῆς ἐκ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνικῆς δράσεως ἀπὸ τοῦ 1893 μέχρι τοῦ πολέμου τοῦ 1912, ὡς ἔσχεν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως. Πλεῖστα γεγονότα καὶ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Μακεδονίαν, πρὶν ἢ αὐτὴ ἀπεικονισθῇ, παραμένοντα ἄγνωστα τοῖς πολλοῖς, ἐκθέτει μὲ παραστατικότητα ζωηράν, προσθέτει δ' οὕτω ἢ γλαφυρὰ συγγραφεὺς μετ' εὐνοειδούς μίαν ἔτι πληρὴν διὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος. Ἡ μετὰ τὸν δρόμον τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν προσώπων, Ἑλλήνων, Τούρκων καὶ Βουλγάρων, μετὰ ξένων διπλωματῶν καὶ κληρικῶν καὶ ἀνταρτῶν ἀναστροφή ἔχει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον, ἀπεικονίζον παρασημαστικῶς τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Μακεδονία εἶχε καταστῆ τὸ θέατρον ἐνὸς ἐποχίου, ἀλλ' ἀγρίου ἀγῶνος ἐθνικῆς ἐπικρατήσεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Μυρῶν κ. Ἀθανάσιος δ' ἐν διαλέξει ἐν τῷ «Παρθενῶν» διεκτραγωδήσας τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς διαπομπεύσεις ὡς ὑπέστη ἀπαχθεὶς ὡς αἰχμάλωτος ἐκ Καβάλλας ἐπὶ τῶν Βουλγάρων, συνεκέντρωσεν εἰς τόμον ὑπὸ τὸν τίτλον «Βουλγαρικὰ καὶ Θηριωδία» ἱπομνημονεύματα αὐτοῦ, δίδων ζωηρὰν εἰκόνα τῆς ἀγρίας βαρβαρότητος τῶν «Πρώσων τῆς Ἀνατολῆς». Παρέστι μάλιστα ὁ μεγαλόφυχος ἱεράρχης τῆς οἰκτρᾶς διοικήσεως τῶν Βουλγάρων ἀφ' ἧς κατέλαβον τὴν Καβάλλαν καὶ παραθέτει ἔγγραφα καὶ πολυτίμους ἀγνώστους πληροφορίας καὶ φωτογραφίας χαρακτηριστικάς, περιγράφει δ' ἐν τέλει τὰ τῆς αἰχμαλωσίας τὸν καθ' ἣν ἐξεδηλώθησαν τὰ κακοῦργα ἐνστικτα τῶν τέως συμμάχων μας. Αἱ «Βουλγαρικὰ καὶ Θηριωδία» εἶνε ἡ ἱστορικὴ βίβλος τῆς ἀπαίσιος Βουλγαρικῆς διοικήσεως ἐν Καβάλλᾳ, ἡ ὁποία στᾶζει αἷμα καὶ δάκρυ. Ὁ σεβ. ἐπίσκοπος, ὃν ἠτύχησε νὰ ἀποκτήσῃ ποιμένα ἢ Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει τὸ χάρισμα τῆς ἀπλῆς ἀλλὰ ζωντανῆς ἀφηγήσεως.

Δύο νέοι τόμοι περὶ Χαριζίου Τρικούπη ἐξεδόθησαν ὀγκωδέστατοι, περιέχοντες ὅτι ἀφορᾷ τὸν ἐπιφανῆ πολιτικόν, ἐκ δημοσιευμάτων προερχόμενον. Ἀγορεύσεις του εἰς ἃς κατοπτρίζεται ἡ μεγάλη του διάνοια, ἄρθρα ἐφημερίδων διεργυμένοντα τὰς περὶ αὐτοῦ γνώμας, ὅλη ἡ δράσις του, ὁ δημόσιος βίος του, οἱ ἀγῶνες του πρὸς Ἀναγέννησιν τοῦ Ἑθνικοῦ οικονομικῶς καὶ στρατιωτικῶς, εἰκονίζονται ζωηρότατα εἰς τοὺς δύο αὐτοὺς τόμους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν Β' (ΙΕ') περιλαμβάνει τὴν δράσιν αὐτοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1879-1882, ὁ δὲ Γ' τῶν ἐτῶν 1888-1889.

Ἡ ἐκ Κων(σταν)πόλεως παρεπιδημοῦσα ἐν Ἀθήναις κ. Ἑλπίδιη Μαυρογορδάτου, διενθύντρια τοῦ «Ἡπειρωτικοῦ λευκώματος» ἐξέδωκε Ἀναμνηστικὸν Ἑμβλητήριον ἐπὶ τῇ ἀπεικονιστικῇ τῆς Ἡλείου, ἀποσπαρθὲν ἐκ τοῦ ἀγγεληθέντος Δ' Ἡπειρωτικοῦ Λευκώματος, ὃπερ πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ ἀργότερον. Φεύγουσα τὴν καταδίωξιν τῶν Τούρκων, ἔφερε μαζί της ἡ κ. Μαυρογορδάτου μίαν πατριωτικὴν ἔμπνευσιν, ἡ ὁποία μόνον εἰς ἐλευθέρων ἔδαφος ἠδύνατο ἀποσκοπεῖν νὰ ἀ-

πηχθῇ. Πωλεῖται ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν σκοποῦ ἀντὶ δρ. 2 εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἐστίας» καὶ παρ' ἡμῖν.

Ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκλεκτὴ συνεργαῖς μας κ. Ἀγγελική Παναγιωτάτου, ἡ τόσοσ ποιητικὴ ὡς λογογράφος ἀλλὰ καὶ ἐμβριθὴς ὡς ἱατρός, ἐξέδωκεν εἰς τόμον ἐκ 238 σελίδων τὰ Μαθήματα τοῦ Σαββάτου, ἥτοι μαθήματα ὑγιεινῆς τὰ ὁποῖα ἐδίδαξε κατὰ τὸ ἔτος 1912-1913 εἰς τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀνωτέραν Ἀβερῶφειον σχολὴν καὶ τὸ Μπενάκειον ὁρφανοτροφεῖον, εἰς γλῶσσαν ἀπλὴν, μὲ σαφῆνειαν καὶ ὕφος ἐλκυστικόν. Τώρα δεῖ ἐμεγαλῶσεν ἡ Ἑλλάς, ἐπιβάλεται νὰ τὴν τονώσωμεν μὲ νέον σφρίγος, ἵνα ἡ ἀξία τοῦ μεγάλου μέλλοντος τῆς φυλῆς. Ὁ μέγας σκοπὸς τῆς μητρότητος εἶνε νὰ μᾶς δώσῃ ἐν ἀνθρώπινον ὃν ἀνωτερον τῶν γένων του. Εἰς τὴν Γυναικα-Μητέρα ἀπόκειται ἡ πραγματοποίησις τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ σκοποῦ, γράφει ἡ συγγραφεὺς, καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία τῆς ἀποβλέπει νὰ διδάξῃ τὴν ὑγιεινὴν, ἧς αἱ γνώσεις εἶνε ἀπαραίτητοι πρὸς σωματικὴν εὐεξίαν τοῦ ἀτόμου, ἥτις συνεπλάγεται καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ ἀνύψωσιν.

Ἐξεδόθη ἐν τεύχει ἡ ἔκδοσις τῶν πεπραγμένων τοῦ Μουσικοῦ καὶ Δραματικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, διὰ τὸ ἔτος 1912-1913. Ἐν τῷ ἰδίῳ τεύχει περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἔκδοσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Δραματικοῦ Ἀγῶνος τοῦ Ὡσείου, καθ' ὃν ἐβραβεύθη ὁ «Νικηφόρος Φωκᾶς».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Νέον Πνεῦμα. Ἐκδίδεται ἐν Σέρραϊς, κατὰ μῆνα ὑπὸ τοῦ κ. Α. Τζιάθα. Περιέχει τὸ ἕκτον φύλλον διήγημα τοῦ κ. Βοντιροῦ, ἐντυπώσεις περὶ Μοναστηρίου, μελέτην περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων κ.λ.π.

Ἑπτανηδιακὴ ἐπιθεώρησις. Ἐπιμελεῖα τοῦ κ. Π. Ἀβούρη ἡρῶτο ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα περιοδικόν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Συλλόγου «Ἀνδρέας Κάλβος». Τὸ β' τεύχος περιέχει δημοσιεύματα τῶν κ.κ. Α. Ἀβούρη, Σπ. Δε-Βιάζ, Γ. Μάνεση, Α. Μαρτζώκη. Τὸ νέον Ζακύνθιον περιοδικὸν μὲ τὴν ἐκλεκτὴν καὶ ἐνδιαφέρουσαν ὕλην του παρ' υἱάδεϊ ὅλα τὰ ἐγγύρα πλήρους εὐδοκίμησης.

ΡΩΤΕΙΛΑΕΙΔΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου κ. Χαίτου, ἡ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς κοιτικῆς Ἐπιτροπῆς πρόκητος Νικόλαος, ὅστις καὶ παρίστατο, ὑποβληθεῖσα ἔκδοσις τοῦ Ροταλιδείου διαγωνισμοῦ τῶν πολεμικῶν δραμάτων. Ἔργα ὑπεβλήθησαν 12, ἥτοι 10 δράματα, 8 συνθέσεις φαντασμαγορικαί, 2 τραγωδίαι καὶ 1 κωμωδία. Οὐδὲν ἐκρίθη ὡς ἀνταποκρινόμενον τοῦ σκοποῦ, οὐδὲν ἄξιον βραβεύσεως. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιτροπὴ ἐξεχώρισε 4 δράματα, εἰς ἃ κλημακῶδον διμερίσασε 4,000 δρ. ἐκ τῶν 7,500 δρ.

Εἰς τὰ ὑποβληθέντα ἔργα ἡ ἐπιτροπὴ εὗρε δύο ἐλαττώματα ἀφ' ἑνὸς μὲν πατριωτικὴν ἔξαρσιν ὑπερβολικὴν μέχρι δυσφορίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ συζητῆν καὶ δεινὴν ἐξέβρισην τῶν πολεμικῶν ἀντιπάλων τεχνικῶς τὰ εὗρεν ἀδέξια, ἀνυχολόγητα, ἀπίθανα, ἄτεχνα, σὺμφωνια ἰδεῶν καὶ κινεῶνα προσώπων. Τὰ βραβευθέντα, ὡς κομψότερα τὴν φράσιν, εἶνε 1) «Οἱ Ἐλευθερωταὶ» λυρικὸν ἔργον τοῦ κ. Η. Βοντιερίδου, ἐκ 1500 στίχων ἀμοιφρῆν διὰ 1500 δρχ. ἥτοι μίαν δραμὴν τὸν στίχον. 2) «Ἡ ψυχὴ τοῦ στρατιώτου» τοῦ κ. Μ. Αἰδωρίκη 3) «Πρὸς τὴν Νίκην, πρὸς τὴν Δόξαν!» τοῦ κ. Α. Προβελεγγίου, καὶ 4) «Οἱ ἀντίπαλοι», δράματιον τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλου, ὅστις ἔλαβε μόνον 500 δρ.

Οἱ κοῖται ἔμειναν ἄγνωστοι καὶ μετὰ τὴν κρίσιν.